

عامل پیروزی

نهضت مقاومت الجزائر

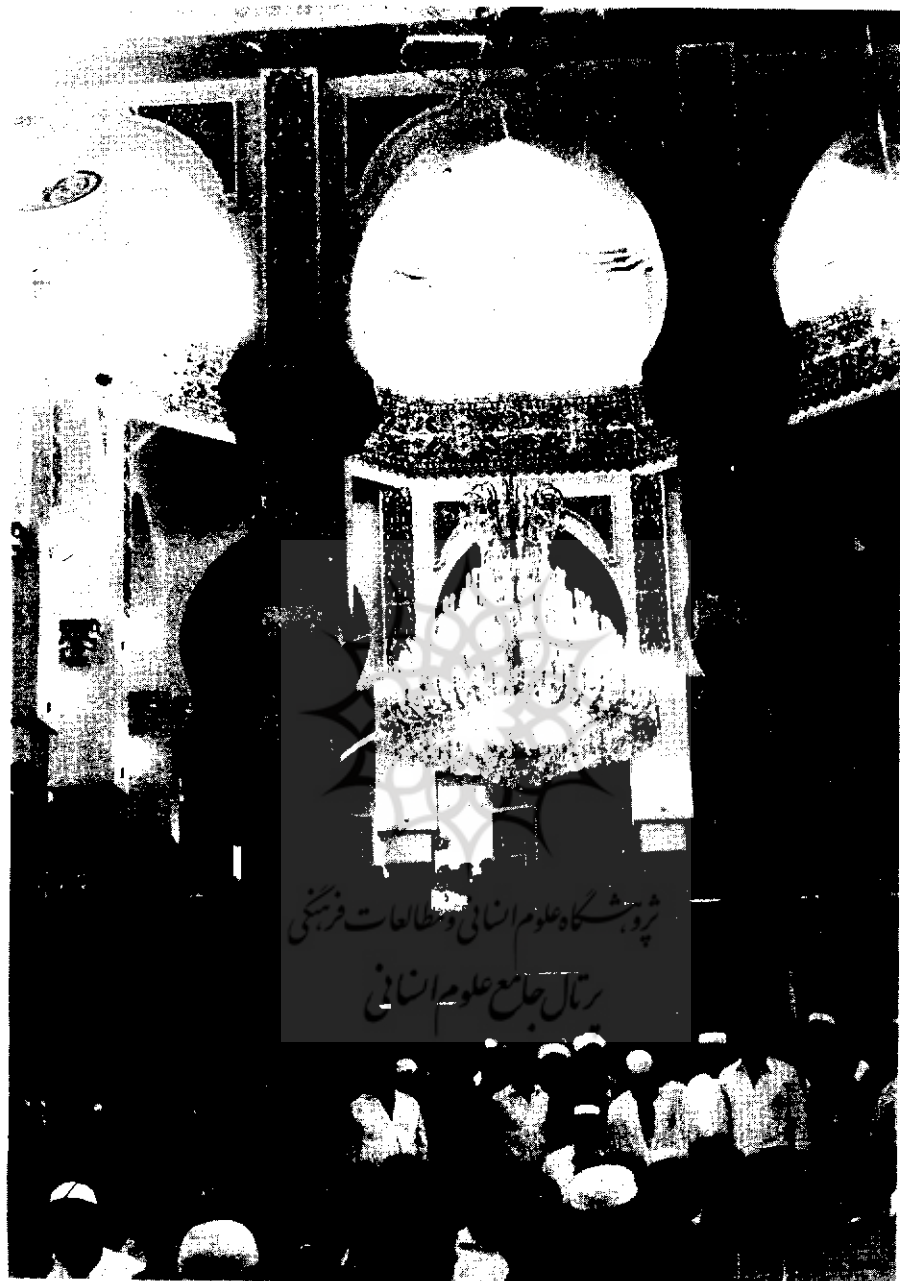
چگونه اسلام در الجزائر مهمترین عامل در برابر هجوم خارجی بود؟!

پاسخ این پرسشها، پس از بازدید الجزائر و بررسی ایدئولوژی حاکم بر توده مردم، کاملاً آشکار می شود: انگیزه مردم الجزائر در برابر دژ استعماری خود ایمان به خدا! ایمان به ضرورت آزادی یهین اسلامی از تسلط بیگانه، ایمان به وجوب دفاع و جهاد در قبال هر هجوم خارجی و نیرومندترین سلاح آن بی باکی در برابر مرگ و اعتقاد راسخ به حتمی بودن شکست دشمن و عامل پیروزی آن آموزشهایی بود که توده مردم در راه پیروزی این جهاد آزادیبخش اسلامی در مساجد دیده بود...

در الجزائر بوضوح می توان دید که برخلاف ادعاهای قبلی گروهی؛ تنها ایدئولوژی حاکم بر توده مردم پشتروانه و ستون فقراتی نهضت فقط اسلام است و اگر این مردم برای رهائی میهن اسلامی خود یک میلیون شهید داده بخاطر آنست که ایمان

دیدار از یک کشور اسلامی در شمال آفریقا که برای آزادی و استقلال خود طرد نیروهای استعمار خارجی ۷ سال تمام به نبرد مسلحانه پرداخته و سرانجام پیروز شده است، برای هر کسی جالب و شور انگیز است و طبعاً سؤالاتی در ذهن هر باز دید کننده ای ایجاد می کند:

نهضت مقاومت الجزائر چرا پیروز شد؟ مردمی که جز اسلحه ای سبک در اختیار نداشتند، چگونه توانستند در مقابل پانصد هزار سرباز مسلح اشغالگرو صدها بمب افکن و توپ و تانک و دیگر اسلحه های سنگین، مقاومت کنند و پیروز شوند؟ سلتی که همه جمعیت آن بیش از ده میلیون نفر نبود؛ چگونه یک میلیون شهید داد تا سرزمین خود را آزاد سازد؟ انگیزه واقعی این نهضت، عامل حقیقی پیروزی و سلاح برنده ای آن چه بود؟

شعبه نگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
سال جامع علوم انسانی

مسجدنو بنیادی در شهر تیریوزو مملو از جوانان الجرائری . . .

دریافت.

بطور کلی مظاهر تکنیک غرب و آثار سوء زندگی ماشینی در هر سرزمینی رخنه کرده، ولی ثمره استعمار مفهوم وسیع و عام آن و یکصدوسی سال تبلیغ و تبشیر مسیحیگری در بین مردم - و با تمام قوا - اگر نکوئیم در الجزائر «هیچ نبوده» حداقل باید بگوئیم که «هرگز قابل توجه نبوده» است. و با توجه باین نکته اساسی که انقلاب الجزائر از همان ابتدا تحت پرچم اسلام و بنام خدا رهبری شده و آموزشگاه‌های تعلیماتی آنهم «مسجد» بوده، نباید از برداشت وقضاوت ما درباره وضع کنونی مردم الجزائر دچار شکفتی شد.

* * *

امپریالیسم فرانسه نیز با توجه به همین نکته مهم حیاتی بود که نخست سعی کرد زبان عربی - زبان قرآن - را از بین مردم بردارد و سپس مساجد را به کلیسا تبدیل نماید تا بلکه بتواند پایگاه واقعی انقلاب را درهم بکوبد.

مجله «الاصالة» چاپ الجزائر ضمن بحث درباره فعالیت‌های دینی در الجزایر کنونی، به نقش اساسی «مسجد» در دوران مبارزه با استعمار فرانسه اشاره کرده و می‌نویسد: «مساجد مسادر طول تاریخ مبارزات و نبردهای ضد استعماری مردم ما، همیشه مرکز انطلاق و نقطه پیدایش انقلابها بوده است...» «شیخ ابو مروان بونی» امام مسجد بود، ولی رهبری نبردها در سواحل عنابه (بونه) را به عهده داشت و برای آنکه بتواند بر چگونگی نبردها همیشه نظارت داشته باشد و در صفت مقدم جبهه قرار گیرد، مسجد خود را در کنار

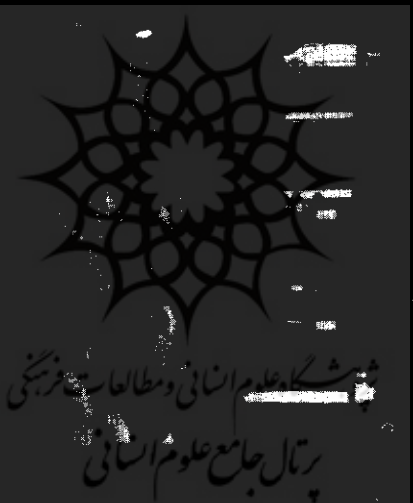
داشت در راه خدای جنگد و اگر کشته شود شهید است و اگر دشمن را بکشد علاوه بر آزادی میهن، پاداشی در نزد خداوند خواهد داشت.

و پیش از آنکه نهضت آزادیبخش اسلامی الجزائر به اوج مرحله خود برسد، مردم الجزائر صدوسی سال تمام، زیر پرچم اسلام و بنام «جهاد» و تحت رهبری علمای بزرگی مانند: «شیخ عبدالحمید بادیس» و «شیخ بشیر الابراهیمی» و دهها تن دیگر، به نبرد ضد استعماری ادامه دادند و هر گونه نفوذ معنوی خارجی را طرد کردند تا راه را برای پیروزی نهائی هموار سازند...

* * *

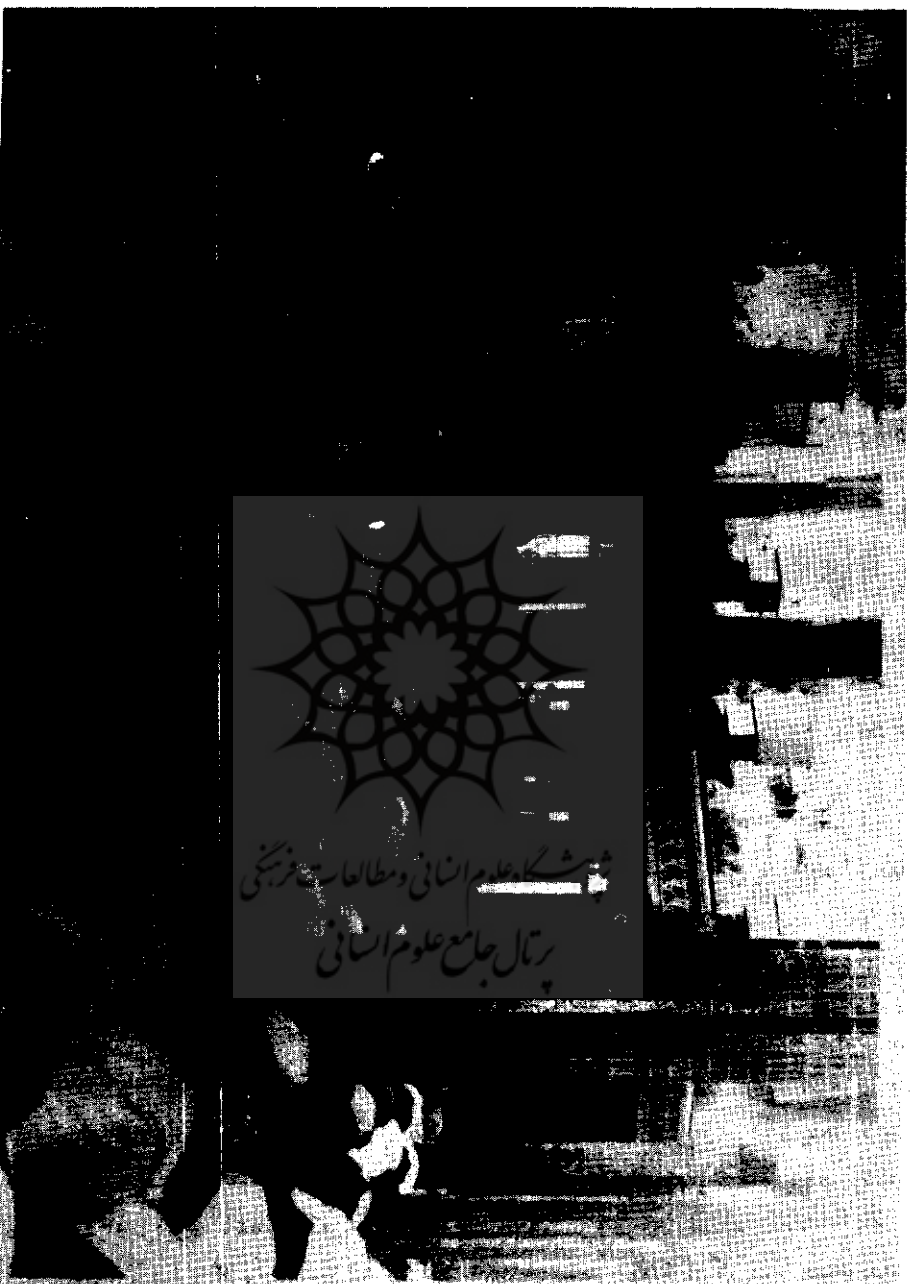
بدون هیچگونه تردیدی می‌توان اظهار نظر کرد که استعمار و تبشیر مسیحی در طول مدت تسلط جابرا نه خود، نتوانسته است در اعماق جامعه الجزائر نفوذ کند و آداب و رسوم و برنامه‌های اسلامی مردم را از بین ببرد. و با صرف نظر از مسائلی که در همه پایتخت‌های کشورهای اسلامی مطرح است، باید تصدیق کرد که زن و مرد الجزائری قهرمانانه نبرد کرده و قهرمانانه روح اسلامی خود را حفظ نموده است.

البته ممکن است که در شهره الجزیره - پایتخت - مانند هر پایتخت کشور اسلامی دیگری، با پاره‌ای امور و مناظر غیر اسلامی برخورد کنیم، ولی این هرگز نمی‌تواند و نباید سندی برای قضاوت کلی در مورد توده الجزایری باشد، بلکه باید با توده مردم آشنا شد و تماس گرفت تا حقیقت را

الذین انمکنهم فی الارض اقاموا الصلوة . . .

. . . و همه در برابر خدای یکتا نماز می گذارند و به نیایش می پردازند.

و بدین ترتیب مسجد و رهبران و مردم آن، به وظایف خود بخوبی عمل کردند و سرانجام الجزائر در نبرد ضد استعماری خود پیروز گشت و اشغالگران خاک این سرزمین اسلامی را ترک گفتند و اکنون در سراسر الجزائر اعم از شهرها و دهات، مساجدی با مناره‌های سر بر آسمان کشیده خود، با افتخار کامل به رسالت خود در تعلیم مذهبی مردم و یاد دادن قرآن و آموزش دروس فقه و تفسیر و تشکیل کلاس‌هایی برای مبارزه با بیسوادی عمومی، ادامه میدهد.

«کار دینال دوفال» رهبر مذهبی مسیحیان در الجزائر، بطور مرتب به دولت الجزائر اطلاع میدهد که در کدام نقطه به «کلیسای موجود» احتیاجی ندارند، چون در آن نقطه کسی که به کلیسا برود وجود ندارد و روی همین اصل تاکنون کلیساهای زیادی در الجزائر به مسجد تبدیل شده که همه روزه در آنها نماز برپا می‌شود.

الجزائر پس از استقلال به عهد خود نسبت به اسلام و مسجد و افراد ارمانده و آمار زیر نشان دهنده فعالیت‌های پی‌گیر در راه ادامه رسالت مسجد در سراسر الجزائر است، این آمار مربوط به دهه اول پس از استقلال است و توسط وزارت امور دینی الجزائر منتشر شده است. در این آمار به تعداد مساجد موجود و در دست ساختمان و کلیساهائی که در شهر به مسجد تبدیل شده‌اند، اشاره شده است:

دریا، مرکز فرماندهی قرارداد... و از سال ۱۸۳۰ میلادی که اشغالگران فرانسوی به الجزائر حمله کردند، بهترین و پاک‌ترین مردان مسجد و در رأس همه آنها «امیر عبدالقادر» به مقاومت برخاسته و آغاز جهاد را در مساجد اعلام داشتند. استعمار پس از اشغال الجزائر با توجه به نقش مسجد در رهبری مقاومت ملی، دستور داد مساجد تحت اختیار کمیته‌ای درآید و سپس به ویران ساختن مساجد پیشماری اقدام نمود و برای ارضاء کینه درونی ضد اسلامی خود، مساجد دیگری را به کلیسا تبدیل کرد و پارهای را هم انبار اسلحه نمود و آنگاه بالغ بر ۲۰۰۰ ساختمان و ۰۰۰ / ۰۰۰ / ۲ هکتار از بهترین زمینهای زراعتی را که وقف مساجد بود، تصرف نمود و به بهره برداری از آنها پرداخت تا به خیال خود، مساجد را برای همیشه تعطیل کند... مساجدی هم که ویران نشده بود، در اختیار کسانی قرار گرفت که از طرف حکومت اشغالگر فرانسه، جواز امامت با آنها داده می‌شد و در واقع به مزدورانی که مأموریت داشتند مساجد را تحت نظر قرار دهند... اما استعمار نمی‌توانست که بر قلب و روح ملت تسلط یابد. آنها به مساجدی روی آوردند که در گوشه و کنار قرارداد داشت و تحت تسلط بیگانه و مزدوران آنها نبود و در آنهاجاها تعلیمات دینی و رهبری و فکری و حتی نظامی فرا گرفتند و به میدان جهاد شتافتند... (۱)

۱ - مجله تئوریک و فکری «الاساله» شماره ۸ سال دوم مورخ جمادی الاول ۱۳۹۲ هـ صفحه ۲۴۴.

پایتخت الجزائر المديه الاسنام مستغانم وهران تلمسان تيارت سميدہ بشار

۲۵۰	۸۸	۷۳	۱۱۶	۱۲۵	۳۳۸	۳۹	۶۹	۴۴۶
۳۰	۱۲	۱	۶	۷	۱۲	۲	۱	۱۲
۲۵	۴	۱۷	۱۹	۲۲	۶	۶	۵	۵
تبدیل شده اند								
۱۲۳	۸۸	۵۰	۵۲	۱۱۲	۴۰	۳۵	۴۷	۵۳

در کنار مساجد

تیزی وزو	سطیف	قسنطنینه	عنابه	اوراس	ورقله
۴۹۰	۸۰۶	۱۶۵	۱۰۹	۴۴۷	۵۳۹
۱۲	۱۸	۱۷	۱۰	۳۸	۱۳
۱۵	۱۳	۱۵	۳۱	۳	۱
مسجد شده اند					
۳۲۰	۲۳۱	۱۶۰	۱۰۶	۵۲	۱۴۴

در کنار مساجد

البته قصد ما در اینجا بررسی کامل نقش اسلام در بشر رسیدن انقلاب الجزائر و چگونگی استعمار زدائی و در دوره کنونی نیست، زیرا که این بحث نیازمند فرصت دیگر و امکانات بیشتری است و باید جامعه شناسان مذهبی از نزدیک در این باره پژوهشهای کاملتری بعمل آورند و نتیجه آنرا در اختیار عموم قرار دهند.

با توجه به آمار فوق این نتیجه جالب و ارزنده بدست می آید که در دهه اول استقلال؛ علاوه بر ۲۱۰۰ مسجد در ۱۵ شهر، در حدود ۲۰۰ مسجد دیگر در دست ساختمان است و تعداد ۱۸۳ کلیسای مهم که توسط استعمار و تبشیر در الجزائر اداره می شد؛ به مسجد تبدیل گشته است و این نشان دهنده راز بقای روح معنوی مردم مسلمان الجزائر است.

علاوت صلیب کاتولیک را در الجزائر از روی کتب آن
بر میزدند و بجای آن ستاره و هلال میگذارند
و به مسجد تبدیل می کنند

بقیه از صفحه ۳۲

- ۴ - غار حرا: واقع در کوه جبل النور، مهبط وحی و معبد رسول اکرم (ص) پیش از دوران رسالت .
 ۵ - غار ثور، در کوه ثور؛ واقع در جنوب مکه، که بهنگام هجرت، سه روز پیامبر اکرم در آن بسر برده است (۱۱) .

کوههای مکه :

- ۱ - کوه حرا، در کنار دره ای ژرف به شکل مخروطی کامل در یک فرسخی مکه و شمال شرقی آن در محلی مشرف به مدینه، واقع شده است (۱۲) .
 این کوه پر شکوه در عهد باستان جبل حرا نام داشت و در عصر اسلامی از روی استحقاق جبل النور نام یافت .

نخستین اشعه تابناک آیات وحی بر فراز همین کوه بر قلب شریف پیامبر پر توفیقنده، و این کوه پر شکوه بمنوان رمز وحی و نشان رسالت باشکوه هر چه تا مابقی مانده است.

- ۲ - جبل الرحمة؛ که در وسط عرفات واقع شده و حجاج روز عرفه (نهم ذیحجه) تا غروب آفتاب بر فراز آن به دعا و نیایش می پردازند .

- ۳ - کوه ابو قبیس، که یکی از بزرگترین معجزه های پیامبر اکرم (ص) ، (شق القمر)

مخاژی همین کوه پیوسته است .
 ۴ - کوه کداء، که در قسمت اعلائی مکه واقع شده، و پیامبر اکرم (ص) بهنگام فتح مکه، از طرف این کوه داخل مکه شده است (۱۴) .

- ۵ - کوه ثور ۶ - کوه صفا ۷ - کوه مروه .
 فلق، قیقمان، هندی، لملع؛ کدی، ابو حدیده و خندمه نیز از کوههای معروف مکه بشمار میروند (۱۵)

* * *

دانستنیهای از شهر مکه :

مکه از روز نخست بست و امن بوده و برخی از پیامبران، چون صالح و شیب به قوم خود دستور داده اند که بهنگام نزول عذاب، به آن شهر مقدس پناهنده شوند (۱۶) .

هم اکنون ۱۳۸۵ سال است که آئین رسمی این شهر دین مقدس اسلام است و در آن غیر مسلمان یافت نمیشود، و ورودش ممنوع است .

* روزنامه های معروف مکه : روزنامه های «ام القری» و «الحجاز» و «الندوه» است و مجلات مشهور آن: «در ابطة العالم الاسلامی» و «اخبار العالم الاسلامی» میباشد .

* از کتابخانه های معروف مکه، کتابخانه شیروانی زاده در باب ام هانی؛ و کتابخانه

(۱۱) سیره ابن هشام ج ۲ ص ۱۳۰ .

(۱۲) دهخدا، بنقل از ابن بطوطه ص ۱۳۳ .

(۱۳) المیزان ج ۱۹ ص ۶۱ .

(۱۴) سیره ابن هشام ج ۴ ص ۴۹ .

(۱۵) موسوعة المتببات المقدسه ص ۱۴ .

(۱۶) البدايت والنهائة ج ۲ ص ۱۸۵ .

سلیمانیه در نزدیکی باب السلام است .

* از مدارس مشهور مکه، علاوه بر مسجد الحرام
مدرسه صولیه تأسیس شیخ رحمة الله هندی (مؤلف
کتاب اظهار الحق) و مدرسه دیگری منسوب به
دشیح یوسف محمد خیاط، میباشد.
در مکه برخی از حدود اسلامی اجراء میشود ،
در نتیجه مردم آن سرزمین، وزائران خانه خدا ،

از امنیت کامل، که اثر وضعی اجراء حدود است؛
بر خوردار میباشد .

زائران مکه کراراً دیده اند که «در بازار مکه
بدون اینکه کسی را برای محافظت اجناس مغازه ها
بگذارند؛ یا در مغازه ها رایبندند، برای نماز ظهر
و عصر میروند و شنیده نشده که کسی دست باموال
مغازه ها بزند .

يك ضایعه فرهنگی

در نیمه ماه شوال ۹۳ برابر ۲۱/۸/۵۲ جامعه اسلامی، یکی از خدمتگزاران
صدیق وارزنده خود را از دست داد.

دانشمند ارجمند مرحوم روزبه در سال ۱۳۰۰ شمسی در شهر «زنجان»
دیده به جهان گشود . جدا و مرحوم حجة الاسلام «شیخ جواد زنجانى» از
شاگردان ارزنده مرحوم آية الله آقا میرزا محمد تقی شیرازی، بود. و قریب
نیم قرن پیش، به تأسیس مدرسه «جهفری» در بناد و مدرسه «اخوت ایرانیان»
در کاظمین همت گماشت. و هم اکنون نیز این دو مدرسه دائر می باشند .

مرحوم روزبه به موازات تحصیلات رسمی، به تحصیل علوم دینی پرداخت،
و در زادگاه خود سطوح عالی را به پایان رسانید و در سال ۱۳۳۰ برای تکمیل
تحصیلات دانشگاهی بتهران آمد، و در رشته های فیزیک و علوم تربیتی و متدولوژی
به اخذ مدرک فوق لیسانس نائل گشت . و در سال ۱۳۵۵ با همکاری چند نفر از
همفکران خود، بتأسیس «پیرستان علوی» که از هر جهت يك دبیرستان نمونه
و مترقی میباشد، مبادرت ورزید.

مرحوم روزبه پیوسته خود را در مقابل نوجوانان مملکت مسؤل میدانست ،
و تعلیم و تربیت صحیح آنان را بر خود فرض می شمرد با اینکه از سال ۱۳۴۷ دچار
بیماری سختی شده بود، و پزشکان ایران توصیه کرده بودند، که از فعالیت و تدریس
دست بردارد. مع الوصف تا آخرین ساعات عمر از تدریس و ارشاد آنان دست
بر نداشت؛ و سرانجام جان خود را در این راه از دست داد . و در حین انجام وظیفه
حالش دگرگون شد ؛ و عصر همان روز بر حمت ایزدی پیوست و در قم در جوار
مرقد مطهر حضرت معصومه علیها السلام پس از تشییع باشکوهی، بخاک سپرده شد .